OZVENA ZÁPADU
(ECHO OF THE WEST)

PUBLISHED WEEKLY

ZÁBAVNÝ :: TÝDENNÍK

Vychází každou středu. Published Wednesday

Vydavatelé :: Publishers
ODVARKA BROTHERS, CLARKSON, NEB.

Předplatné na rok $1.00 Subscription $1.00

Adresa jednoduše:
ODVARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

Nedostatek hotových peněz po válce.

Cirkulář National City Bank pro září jest zvláště zajímavý, jelikož obsahuje nejen překlad všeho, co se událo ve finančním světě zde a za mořem, ale zároveň probírá správně, jaké následky tyto události budou míti a jaké výsledky z nich kynou válčícím národům. Cirkulář zároveň činí mnoho, aby zajistil ty, kdož pociťují, že finanční situace naší země není jistá. Poukazuje se na to, že po skončení války národové, kteří v ní byli zataženi, budou mít méně peněz k uložení v ostatních zemích a že ony země, jež nalezají se teprve ve vývinu, budou následkem toho trpěti. Evropští národové zároveň budou méně ochotni kupovati jisté americké zboží než před válkou. Země, které nejvíce pohřeší evropské vklady, budou Kanada, Jižní Amerika a ostatní části světa, jež nalezají se ve svém vývinu. Bankovní cirkulář praví, že naše země bude míti příležitost převzíti konstrukční kontrakty v těchto zemích. Musí však býti pamatováno, že tato země musila se obráceti k cizozemským peněžním trhům, aby mohla financovati svou vlastní konstruktivní práci a že tak pomoc jest jí nyní odříznuta. Pakliže země tato má zachovati svůj vlastní vývin v běhu, jenž nutným jest, aby udržel naše industrie zaměstnané. jakož i své pracovní síly, praví cirkulář, velká suma kapitálu bude musit býti sehnána v Americe našimi drahami municipálinami a korporacemi veřejnými. Jest známo, že od četných podniků musilo býti již upuštěno následkem nedostatku dostati slíbený cizí kapitál. — "Sou [illegible] doba", praví se v cirkuláři, "žádá inteligentní, odvážnou, kooperativní politiku. Naše země jest nejbohatší na světě a její připravenost a schopnost produkovati skorem veškeré potřeby, jež docházejí do mezinárodního trhu. je nesmírná. Problémem dnešním jest podporovati tyto prostředky až k hranicím jich působivosti a to vyžaduje nyní více důkladného zužitkování užitečnosti zdravého, legitimního úvěru, než jak dáváno bylo v této zemi dříve na jevo.' — Spojené Státy krátce mají si na druhé straně nahraditi, co jim na jedné straně ubylo a navázati nové obchodní styky s místy, jichž potřeby může aspoň dočasně ukájeti. Pak zajisté bude s to převzíti konstruktivní práci oněch zemí, což opět pomáhati bude ku vlastnímu její vývinu. Bankovní systém země nemusí se obávati, že zlato vyvezeno bude odtud v poplašném množství, jež vláda už se o to postará, aby se tak nestalo. Jest potřebí říditi jej pouze jako sloučenou jednotků, aby zabránila nepotřebnému prodeji zboží anebo jistin v cizině.

Trvání válek.

Jak dlouho asi bude přítomná. celou Evropu zachvátivší válka trvati?

Otázku tuto kladou si zajisté skoro všichni sledující události v Evropě, však nikdo z nich nemůže si dáti uspokojující odpověď, poněvadž to dosud žádný, ba ani válčící strany neví.

Když podobná otázka byla položena profesoru Muensterbergovi, odpověděl: "Od 20 dnů až do 20 roků." Lord Kitchener, anglický ministr války mluvil o tříleté válce, však odpověď tato sotva se může bráti vážně. Anglická pojišťující společnost Lloyd jest prý přesvědčena, že válka nebude déle trvati než do 31. prosince; v německých listech objevují se v poslední době zvláště náhledy, že 'nepřemožitelná" německá armáda přinutí ostatní soupeře k prosbě o mír. a k tomu prý dojde co nejdříve.

Podobné výroky mohou si ovšem dovoliti pouze zarytí Němci, kteří ostatní národy při každé příležitosti podceňují.

V následujícím zmíníme se krátce, jak dlouho poslední války trvaly, a dle těchto porovnání bude si moci snad čtenář učiniti nějakou představu o přítomné válce evropské. Německo-francouzská válka v r. 1870 byla prohlášena Napoleonem III. dne 14. července 1870 a dne 10. května 1871 uzavřen byl mír ve Frankfurtě nad Mohanem, kdežto vlastní nepřátelství bylo zastaveno již dne 28. ledna 1871.

Rusko-japonská válka začala dne 5. února 1904 přerušením diplomatických vztahů a vlastně bez prohlášení války; mír v Portsmouthu podepsán byl dne 23. srpna 1905.

Uvedené zde války byly v posledních 40 letech jediné, jež vedeny byly mezi dvěma mocnostmi; však i ostatní války netrvaly dlouho. Tak rusko-turecká válka v r. 1877—78, čínsko-japonská, búrská, španělsko-americká, turecko-itálská a obě balkánské války byly skončeny během jednoho roku, kdežto v dřívějších dobách války po dlouhá léta.

Americká občanská válka 1861—65, válka za neodvislost 1776—83, sedmiletá válka Fridricha Velkého 1756—63, napoleonské války 1796—1815, třicetiletá válka 1618—1648, toto jsou nejhroznější krvavé záznamy dějin.... Po každé však z těchto velikých válek učinilo lidstvo veliký krok ku předu tak jako by právě ono prolévání krve lidstvu prospělo. — Rozvoj železnic, stálé zdokonalování válečných zbraní, ohromné výlohy válečné a přímo hrozné oběti moderní války, jež vlastně jest řadou malých bojů — to vše učinilo, že dlouhá válka jest přímo nemožností.

Počítáme-li, že dnešní válečné výlohy jsou odhadovány na 30 milionů, vychází již z tohoto na jevo, že žádná z mocností nemůže vydržeti na příklad válčiti plné tři roky, aniž by se sama finančně i materielně nezničila. FV

Trůny se chvějí.

Přítomná evropská válka může míti za následek, že monarchie v Rakousku a Německu, v zemích, jež tuto nešťastnou válku vyvolaly, bude převržena a zrušena budou práva bohatých vrstev.— Lid, zubožený a vyssátý po válce, nebude míti již co ztratiti. Moc císařů, až velký tento boj bude dobojován, přivedena bude na minimum. Bída a hlad probudí sebevědomí lidu a jediná jiskra zapálí požár, jehož důsledky jsou nedozírnými.

V Německu silná socialistická strana je republikánská. Socialisté v Německu jsou mocným činitelem, neboť své příslušníky počítají na miliony. — Jsou uznávaným činitelem v politice. Nejsou to žádní divocí anarchisté, ani utopičtí snílkové, ale vážní myslitelé, kteří uvažují o sociálních a politických otázkách. Tato silná socialistická strana v Německu klidně očekává chvíli, kdy bude moci říci své rozhodné slovo. Až do poslední války nepovstala v Německu žádná krise, která vyvolala by revoluci. Ale jinak bude po této nešťastné válce. Až tento hnětený, vyssávaný a o práva okrádaný lid vztýčí hlavu, nebude císaři Vilémovi volno. V Rakousku poměry nejsou o mnoho lepší.

Lid udržován byl dlouhá léta v šachu ozbrojenou mocí. Bylo mnoho příčin. proč lid tento byl nespokojen, ale přece jenom nebylo nikdy velké a dlouho trvající krise, která by přivedla lid k zoufalé obraně. Ale nyní nadešla válka, strašlivá a příšerná doba, v které lidský život a majetek ztrácí cenu. Tisíce a tisíce lidských životů bude zničeno, za milony majetku bude uvedeno v nivec. Manželky ztratí muže, dítky otce — pláč a proklínání bude se ozývati po celé zemi.

Nastane bída a hlad, vysoké zdanění, nové zbrojení a nové žádosti o daň krve. Trpělivost lidu bude vyčerpána. Duše, pobouřené hrůzou chvílí válečných a podrážděné na nejvyšší stupeň útrapami, budou nuceny přemýšleti. Lid pozná, že do bídy a neštěstí uveden byl jenom svými nesvědomitými panovníky, obklopenými krvežíznivými rádci, a bude toužiti po tom, aby svrhl se sebe jho. Bude toužiti po zavedení všeobecného míru a odzbrojení, ale pozná, že nebude se moci tak státi, dokud nebudou odstraněni představitelé svrchované moci jednotlivých zemí.

A pak nastane nová válka.

Vzájmu spravedlnosti

Jest jenom správným a spravedlivým nařízení, které vydal president Woodrow Wilson a kterým sám se přimlouvá za to, bychom v nynější veliké válce evropské hleděli býti přísně neutrálními. Na druhé straně však položme si otázku: co bude, vyhraje-li Německo? Co bude dále, obsadí-li Francii, rozpráší voje anglické a zkruší i anglické lod'stvo válečné? Že to ještě není a je k tomu daleko, ale připusťme, že by se tak mohlo státi. Nestojí to Spoj. Státům za to, by uvažovalo i o takových evcentualitách? Nenabádá to americký národ k úvaze o tom, aby se začal sám chrániti před posud neviditelným sice, ale proto přece stále víc a více rostoucím nebezpečím? Není to pro něho pobídkou, by nastoupil cestu tam, kde ji nastoupila před 40 roky sama Francie?

Mezi Němci zdejšími nachází se celá řada lidí, kteří nynější válku německou omlouvají se všech možných stran a stanovisek. A jsou mezi nimi i tací lidé jako profesor Kuno Francke a HugoMuenstererg z Harvardské university, učenci tedy a vědátoři v plném slova smyslu. Pánové tito však ve svých dissertacích opomíjejí vše, co se nynější válkou vztahuje k ukrutnostem, kterých se německá soldateska dopouštěla v Belgii. Dissertace své opírají jen a jen o plemenou národnostní zášť a vedle toho snad ještě o žárlivost v obchodním a průmyslovém ohledu. Leč nepoukazují všechny události sotva uplynulých dnů na to, že klíčem k celé tragedii byla Belgie? Je tomu již více jak 80 roků, kdy se Německo slavně zavázalo k uchovávání neutrality malé té země.

Bismark, o němž je známo až příliš, než abychom se rozepisovali o tom poznovu, že byl mužem "krve a železa" a že byl hotov za všech okolností a všude rozbíti příslušný počet vajec, jen aby si mohl pro sebe udělati omelettu, respektoval ten slavně daný slib za válké francouzské-pruské. Němci nejen do Francie nevnikli roku 1870 cestou z Belgie, ale nepoužili, jen aby uschovali neutralitu, kterou sami zaručili, k dopravě zraněných svých vojáků cesty daleko kratší. A nyní najednou po 80 létech přijde Německo a nezasazuje první velikou a zdrcující ránu ani Francii, ani Anglii, ani Rusku, ale jen té malé a nepatrné Belgii. Krokem tím všechny dané sliby byly svanuty jakoby větrem a malé neutrální území bylo prvním, které utrpělo strašlivou ránu, jakou zasazuje válka. Němci jdou dokonce dále a požadují $40,000,000 výpalného na Bruselu. To jest asi stejné, jakoby někdo napadl mírumilovného a pokojného občana a pak jej obral, aby si mohl zaplatiti své výlohy. A v Belgii odehrávaly se scény ještě hroznější. A je při tom jistě zajímavo, uvědomí-li si člověk, že všechny ty věci byly pečlivě vypracovány a připraveny předem. A kým? Nikým jiným než samotným německým císařem. Ten o nich věděl a k provedení jich jistě musil dáti sankci, musil býti s provedení jich srozuměn. A hledíme-li na to z tohoto stanoviska, pak Německo před celým vzdělaným a civilisovaným světem nemůže státi jinak než jako ztělesnění hrubé a násilnické vojenské moci, jako mo[illegible], které posvátným není ani čestně daný slib. A tato šílená autokracie není ničím jiným než zase to, co zde ve Spoj. Státech vidíme mezi živlem, který se obírá špinavou politikou, která se neštítí ani nejhoršího a nejpodlejšího prostředku, posvěceného účelem, totiž prosazení n toho, co si jedenkráte předsevzala. Berlínským militaristům přerostl jejich hřebínek a sami vsadili vše nasvoji výhru. Je zde tedy budoucnost jako svrchovaná instance, která bude musit ukázati, bude-li nadále klidně přihlížeti celý moderní a vzdělaný svět k tomu, aby sebranka takového druhu stála v čele veliké vlády a velkého národa. A to je právě to, proč vlastně je dnes všude veřejné mínění proti Němcům a proč mínění to jest i ospravedlněno. A závěrek všeho? Učitel, který z morálního stanoviska nevidí, nebo nechce viděti nic zlého a špatného v tom, co Německo v nedávných dnech udělalo v Belgii, není dle našeho nazírání na výchovu mládeže člověkem, který by byl pro mládež naši dobrým vůdcem a vychovatelem. A těmi, které máme na mysli, jsou profesor Francke a profesor Munsterberg z Harvardské university.

Snad se vyskytnou lidé, kteří nám řeknou, proč nebereme, jak to činíme s Němci, stané měřítko i oproti Rusům. Dle našeho soudu má se to s Rusy docela jinak. Německo je moderní a pokroková země v každém směru a ohledu až na ty, kteří stojí v čele vlády. Naproti tomu Rusko připadá nám v četných ohledech jako dítě v plenkách, kterému třeba přede vším jiným zvolna, ale jistě ku předu se beroucí výchovy. Zvítězí-li v nynější válce spojenci, pak důsledek války té bude pro všechny země požehnáním, poněvadž bude v každém případě znamenati zmenšení a poklesnutí militarismu, které patrným bude nejen ve Francii a v Anglii, ale i vNěmecku a v Rusku. V případě, že by vyhrálo Německo, pak militaristický duch v Evropě nejen se udrží, ale svým železným podpatkem zkruší v Evropě všechno, co v ní ještě zbylo svobodou politickou, hospodářskou a mravní. Princ Kropotkin, který je dnes jedním z nejznámějších anarchistů ruských, podporuje svou vládu v nynější válce jedině proto, že jí ruská vojenská autokracie nerýská, ale že se jí posílí všechen pokrokový a liberální živel. A že tomu tak, viděti již ve kroku samotné vlády ruské, která v minulých dnech slíbila Polákům samosprávu. A Kropotkin vidí dále. Vidí samosprávu nejenpro Poláky, ale i pro Finy, židy a pro lid, žijící na Kavkaze. Emancipace v Rusku byla patrnou do jisté míry hned po válce krymské a stejný důsledek pro Rusko měla i válka s Japonskem. Je pravdou, že Rusko stejně jako Německo a Rakousko ovládáno je jediným mužem, císařem, a že válka nynější byla prohlášena jenom císaři, nikoliv lidem, ale proto přece, chceme-li býti neutrálními, doznáme, že největší brutaita militarismus je na straně Německa a Rakouska, pro které následkem toho nemohou za žádných okolností platiti naše sympathie. H

O čem nevíme.

(Výňatky z novin z Čech.)

Němci 200 automobily dopravili k Lutychu 50,000. Tím vysvětluje se rychlost posil, s jakou k pevnosti přitrhli. — Německo nabízelo Anglii kus Nizozemska, když bude neutrální. —Rumunský princ projel 10. srpna Sedmihrady a byl všude nadšeně vítán. — Nálada na Černé Hoře byla spíše stísněna a král klonil se k míru. — tak pravil rakouský vyslanec Otto. — U Lutychu bili se Belgičané neobyčejně zuřivě a neuznali ani za vhodno, aby se kryli ve tvrzích. Lutych měl 400 děl, ale nebylo prý pro ně dosti střeliva. Zajato bylo jen 4000 mužů, ostatní unikli a bojovali proti Němcům znova. — Belgičané prý Němce v městech dokonce čtvrtili. — Rakouským zajatcům ve Francii vykázán za útočiště kraj Noget-le-Routron. Cestou je provázel plukovník. Vojáci ženám a dětem rozdávali čokoládu ovoce a pod. Na cestě byli dobře hostěni a ani nejmenšího nepřátelství proti nim nebylo. Byli vůbec překvapeni, jak se s nimi zacházelo. (Viléme, slyšíš?) — Na parníku "Cecilie" byly jen 3 mil. dolarů a nikoli 11, jak zdejší listy psaly. — Ve Varšavě utvořena "Národní Polská Rada". která vydala prohlášení, v němž však je vše, jenom nic o proti-ruské revoluci a o nadšení k boji proti Prusku nebo Rakousku. — Válka přivodí Rusku osvobozující hnutí. — Italie zachovává své válečné síly pro budoucí cíle a své zájmy. (Srozumitelně řečeno dosti. Proti komu, netřeba dlouho hádati.) — "Venkov" píše dne 12. srpna: "Německo dosud mimo půtku u Bricy, nepočalo útočiti na opevnění francouzská. Nebude to opakování války r. 1870. — 11. srpna prohlásil prý rumunský princ v Avadu, že rumunská armáda bude bojovati s Rakouskem a Německem společně. (Nyní však se postavilo proti nim.). — 700 sběhů ruských posláno do Inšpruku. — Slovenský poslanec Juriga zastřelen. Byl Mad'arem, neželí jej Slováci. — České spolky vysloužilecké se přeměnily v Podpůrnou Jednotu. — Z 1000 policistů pražských povoláno k vojsku 400 mužů. — V roce 1912, když v listopadu hrozil spor se Srbskem, prohlásil dr. Randa, právník český jména světového: "Stát nesmí sáhnouti na vlastnictví soukromných osob, ať jednotlivců nebo společností, toť v kulturních zemích zásadou, bylo by to loupeží. Ani nepřítel nesmí dotýkati se vlastnictví soukromého, zejména spořitelen. bank a pod. Kardinální zásadou ve válce jest: soukromé vlastnictví jest nedotknutelné. — Tohle by ale rozhodně mělo dojíti k vysokým uším vladaře všech Germánů! — V Uhrách prodlouženo moratorium (příročí) na dva měsíce, v Rakousku jen do 30. září. — V Rakousku povolena volná korportáž válečných novin. Tak vida. Z Vídně budou nyní dopisovat ve všech jazycích mocnářství a sice z vlečného pomocného ústavu, který sbírá milodary. — Poslanec dr. Soukup, jenž byl před dvěma roky také v Americe, byl ve vyšetřování že zločinu rušení veřejného pokoje. Vyšetřován byl vojenským soudem, poněvadž ve Sborníku mládeže připustil články, které mohly pobouřiti a císaře urazily. — Co se s nim stalo, nevíme dosud. — Ozbrojené sbory pražské zastávají službu bezpečnostní. — Bulharsko vynaloží všecko, aby zničilo Srbsko a spojilo se proto s Tureckem. Tak píše "Kambana". list bulharský ze dne 12. srpna. (Nyní se však spolčilo s Rumunskéem a Řeckem proti Turecku.) — Rusíni v Haliči utvořili sbory protiruské. — Veliký mluvka, soupeř v tom směru Vilémův, hrabě Šternberk, který svého času na své voliči vysadil šosy, nastoupil službu vojenskou. — Také o jiných šlechticích se píše. O ubohých chudácích však nic! — Rakušané chtí stavěti věž císaře Františka Josefa, v níž má býti uložen válečný fond, jako záštita státu a země. Zlatá hradba. To jsou starosti. — 427 kněží z pařížské diecése nalézá se ve zbrani. — Němci nabídli spojencům vzájemné propouštění obchodních lodí. Chytráci, ale ti spojenci na to nepřikročili. — Poláci v Kongresovce vydali prý jako platidlo jednokorunové bondy. — Mad'arský darebák — takto předseda sněmovny. hr. Tisza, řečnil na ulici a skončil: "Bud'te klidni, zvítězíme na jisto." — Ve Vídni zřízena akademická legie ze studujících vysokých škol. Z university upraven lazaret. — 1,200,000 dobrovolníků se v Německu přihlásilo k odvodu. — Poláci v Prusku dostali za arcibiskupa dr. Likowského, jenž jim byl nejmilejší. Bez války by arcibiskupem nebyl. — V Dalmacii po zatýkáno mnoho předáků. — Ve Vídni vyrábí na rychlo dvoukorunové bankovky. 26. července volali ve Vídni ať žije císař náš, císař Vilém a král Emanuel. Toho posledního již vynechali poněvadž s nimi nejde. Zdůrazňovali věrnost Italie. ale zapoměli, že Italie jest rodu ženského a proto to s tou věrností špatně dopadá. — Příslušníkům rodiny po zabitém vypláceti se bude výživné po šest měsíců. — V Praze prý bude potravin dosti. — Zprávy o padlých budou vycházeti jen ve státní tiskárně a nebude dovoleno je otiskovati. Vojenské úřady samy budou žadatelům na dotazy odpovídati. — 16. pluk hanoverských hulánů, který dobyl Lutychu, měl svým majitelem krále belgického.

Bolesti a křeče

při revmatismu, neuralgii, ústřelu čili houseru jsou spěšně zahnány, je-li použit

SEVERŮV
Gothardský olej

jako liniment. Zmenšuje zápal, odstraňuje otekliny, zahání křeče a ztuhlost.

Cena 25 a 50 centů. - - Na prodej v lékárnách.

Dobré při holení i při vymývání hlavy. **Severovo léčebné kožní mýdlo** Výtečné pro toaletu i koupel. Cena 25 ctů

SEVEROVY TAB-LAX Projímavé cukrovinky pro děti i dospělé. Cena 10 a 25 centů.

Na prodej v lékárnách. Nepřijímejte nápodobenin. Nemá-li je váš lékárník, objednejte si je přímo od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

K evropské válce.

Hy. Longwood, starý vojevůdce praví, že nesmíme zapomínat na strašný zápas mezi vojskem ruským a rakousko-německým pro události, které se nyní sehrávají ve Francii.Jinak prý nám nelze evropskou situaci jasně chápat. Německo je v hrozném nebezpečí, proto že vrhlo veškeré svoje vojsko proti Francii a nechalo Rusům volnou cestu do Berlína. Utočí na vojsko francouzsko- belgicko-anglické s krajním napjetím svých sil jedině z toho důvodu, že mu bude nutno v nejbližší budoucnosti odvolat skoro všecko svoje vojsko z Francie a Belgie, aby mohlo čeliti vítěznému postupu armády ruské, která proniká hlouběji a hlouběji do Německa a Rakouska. Francie musí ovšem taktéž napjati všecky svoje síly aby se Němcům nepodařilo vtrhnout do Paříže. Francie by se neměla spokojit s pouhou obranou, ale měla by překročit k offensivě. Německé ztráty jsou zajisté úžasné veliké, jelikož němečtí vojevůdcové nešetří svého vojska jako Angličané a Francouzové. Budou-li Francouzi s to držeti se ještě několik dnů, tu jest osud německé veleříše zpečetěn, neboť Rusové jí zajisté zasadí smrtelnou ránu.

Odporučte tento časopis vašemu sousedu, zdaliž není odběratelem.